

Een vroeg gedicht van Agnes de Graaf

Onlangs vond ik een oude ringmap terug waarin een tiental liedjes staan die ik in mijn jonge jaren gemaakt heb en die ik tijdens vakanties in jeugdherbergen zong terwijl ik ze op gitaar begeleidde. Naast mijn eigen liedjes, kende ik ook bijna alle liedjes van Jaap Fisher uit mijn hoofd en heb die daar ook vaak gespeeld.

Van één van mijn eigen liedjes was de tekst gemaakt door Agnes de Graaf uit Castricum. Ik ontmoette haar in de jeugdherberg van Putten in de zomer van 1965 toen ik 18 jaar was. Blijkbaar sloegen sommige van mijn teksten bij haar aan en zag ze in mij een geestverwant want ze heeft daar toen zelf een gedicht geschreven gedateerd 30 juli 1965 dat ze in het gastenboek van de jeugdherberg geschreven heeft en dat ik daarvan overgeschreven heb. Later heeft ze mij nog een handgeschreven versie van dit gedicht toegestuurd en toestemming gegeven om het gedicht op muziek te zetten. Bij dit gedicht, dat ik “Experiment” genoemd heb, heb ik akkoorden verzonnen zodat ik het kon zingen met gitaarbegeleiding. Toen het klaar was ben ik met de trein naar Castricum gegaan en heb het haar laten horen. Ik weet niet meer of ze het wat vond maar ik kan me nog wel herinneren dat ze goed op de piano thuis was en moeilijke nummers van Debussy speelde.

Vanaf die tijd hebben we ongeveer twee jaar lang een intensieve briefwisseling gehad en in haar brieven stonden vaak hele vreemde gedichten. De brieven zaten soms in enveloppen die aan de buitenkant ook helemaal beschreven en versierd waren en de postbode zal zich in die tijd wel afgevraagd hebben wat voor een vreemde vogel die brieven nu toch schreef. In die tijd had ik een vriendin José waarmee ik later getrouwd ben en mijn vrouw heeft al de brieven bewaard die ik van Agnes ontvangen heb, omdat ze werkelijk uniek waren. Ze kon ze ook nog weer snel terugvinden toen mijn aandacht na ruim 50 jaar weer op Agnes gevestigd werd. Ik was eigenlijk wel benieuwd hoe het met haar ging en heb via Google geprobeerd of ik wat over haar te weten kon komen. Wat ik daar vond was verassend maar ook verontrustend. Ik vond de volgende links:

- 1 Vergeten dichter Agnes de Graaf – De Groene Amsterdammer, van Joris van Casteren, van 14 april 2001. Uit dit artikel blijkt dat van Agnes de Graaf behoorlijk wat gedichten in diverse tijdschriften opgenomen zijn maar dat er maar één bundel in boekvorm uitgegeven is. De titel van dit boek is: “Gotweet wat voor ongelukken hiervan komen”, uitgegeven in 1970. Ik heb bij de bibliotheek in Sint-Oedenrode gevraagd of dit boek nog bestaat en het blijkt nog aangevraagd te kunnen worden.
- 2 Agnes de Graaf – Gedichten.nl. Hier staan vijf gedichten van haar namelijk: “Voor altijd de jouwe” van 12-12-2003, “3” van 25-05-2004, “De hond moet zwart zijn” van 07-02-2005, “Het jaar van de grauwe gans” van 22-7-2007 en “ben ik tamelijk vol van je” van 06-10-2008. “Voor altijd de jouwe” heeft meer dan 125.000 hits wat aangeeft dat Agnes de Graaf toch nog behoorlijk vaak gelezen wordt
- 3 Bij “Afbeeldingen Agnes de Graaf“ Hier staat een poster waarop vermeld wordt dat Agnes de graaf vermist wordt in Wales.
- 4 Vermiste vrouw in Wales (11 september 2016). Dit is een artikel van “Signi zoekhonden” dat begint met het gedicht “Voor altijd de jouwe”. In dit artikel wordt de zoektocht met speurhonden naar Agnes wordt beschreven op verzoek van haar zuster. Ze is tot nu toe niet gevonden.
- 5 Help us find Agnes de Graaf – Missing People. Hierin staat een foto van Agnes de Graaf zoals zij eruit zag voordat ze verdween. Ik kan niet echt zeggen dat ik haar herken maar er staat dat ze 68 jaar was toen ze verdween. Ik was 69 jaar in september 2016 en Agnes was dus een jaar jonger dan ik en dus 17 jaar toen ik haar ontmoette.

Het is dus duidelijk niet goed met haar afgelopen maar het was iemand die bijzondere gedichten geschreven heeft waarvan ik er een aantal in mijn bezit heb die misschien de moeite waard zijn om alsnog openbaar te maken. Ik ben begonnen om al haar brieven te sorteren op de datum waarop ze geschreven waren. Soms zaten er meerdere brieven in één envelop en soms was de datum niet eenduidig vast te stellen maar dat is verder niet zo belangrijk. Uiteindelijk bleek ik 19 kaarten of enveloppen te hebben met daarin één of meerdere brieven. Ik heb alle kaarten en enveloppen op datum op de tafel gelegd waarbij de bovenste de oudste datum heeft en er een foto van gemaakt die hieronder weergegeven wordt als figuur 1. De linker rij is van 1965. De twee middelste rijen zijn van 1966 en de rechter rij is van 1967.

Figuur 1 Foto van de 19 kaarten of enveloppen met brieven ontvangen van Agnes de Graaf

In die tijd noemde men mij Adrie wat op de enveloppen te zien is maar vanaf ongeveer 1985 ben ik mijn volledige voornaam Adriaan gaan gebruiken.

Agnes moet enige verwantschap gevoeld hebben anders was ze nooit zo'n uitgebreide briefwisseling met mij begonnen. De verwantschap was er alleen op het gebied van poëzie en muziek. Verder hebben we nooit iets met elkaar gehad. Alleen in de teksten van sommige van mijn vroege liedjes zou men bij mij enige poëtische aanleg kunnen herkennen. Later heb ik nooit meer de behoefte gehad om mij poëtisch te uiten en ik lees ook zelden gedichten. Ik heb wel heel veel geschreven maar dat zijn bijna allemaal technische rapporten over windturbines.

De originele versie van het gedicht dat ik van Agnes gekregen heb werd gescand en is te zien in figuur 2. Ik heb de originele versie van dit gedicht vanwege de beginregel als titel "we shall overcome" gegeven. Ik heb de tekst zelf in 1965 overgeschreven en die ook gescand en deze tekst is te zien in figuur 3. Boven mijn versie van de tekst staat als titel "Experiment" en in de tekst staan de gitaarakkoorden die bij de melodie horen. De melodie werd nooit in noten uitgeschreven omdat ik dat toen nog niet kon.

Ik heb pas muziek leren lezen toen ik al in de twintig was. Ik heb pas geprobeerd of ik het stuk nog kan zingen en begeleiden maar het zijn toch wel een stel rare akkoorden op een rij en zoiets zou ik nu nooit meer maken. Maar ja, het was dan ook een experiment.

we shall overcome
we'll walk hand in hand

strepen licht
tussen de toppen balancerend
vallen dodelijk in
op het natte pad
zjiep-zjiep
de kleine bomen protesteren nog
-zoals wij-
de weg - een radeloos horizontale afgrond
-zonder hand
stiekem glijdt de sage tussendoor
plechtig - intrigerend
het raakt je niet
je bent ongedierte
in zijn magere handen
de bleke handen van het avondlicht
dat wegsterft in je hand
uit het springlevende leven
waartoe ik behoorde
eens
toen ik het licht
nog niet in strepen zag

putten 30 juli 1965

Figuur 2 Originele versie van het gedicht "we shall overcome" van Agnes de Graaf

Ook toen al was Agnes wars van het gebruik van hoofdletters op de juiste plaats.

Lied Agnes de Graaf

Experiment

G we shall overcome $E^{min} B^{min} C$ $F^{min} (E^{min}, G) E^{min}$
 G we'll walk hand in hand A, A

$C^{min} D^{min} E^{min}$
 strepen licht

$G^b F^b$ tussen de stoppen balancerend $A^b A^b$

$C^{min} D^{min} E^{min}$
 vallen doodelyk in

$G^b F^b$ op het natte pad A^b

E^{min} ziep- ziep

F^b de kleine bomen protesteren nog $A C G$

$G^b F^b$ zoals wij (2x)
 de weg - een radeloos horizontale afgrond $A C G$

$G^b F^b$ zonder hand (2x)
 steekem glydt de zage tussendoor $A^{min} C^{min}$

C plechtig - intrigerend

het raakt je niet

de tent ongedierte
 in zijn magere handen E^{min}

de bleke handen van het avondlicht E^{min}

dat wegsterft in je hand C

uit het springlevende leven E^{min}

waartoe ik behoorde F

eens D^{min}

toen ik het licht A
 nog niet in strepen zag $B E D^{min}$

putten 30 juli 1965

(2x met origineel)

Figuur 3 Lied "Experiment" van Agnes de Graaf en Adriaan Kragten

In het lied worden de regels "zoals wij" en "zonder hand" twee maal achter elkaar gezongen.

Ik heb de tekst voor de duidelijkheid ook nog een keer uitgetypt.

we shall overcome
we'll walk hand in hand

strepen licht
tussen de toppen balancerend
vallen dodelijk in
op het natte pad
zjiep - zjiep
de kleine bomen protesteren nog
- zoals wij -
de weg - een radeloos horizontale afgrond
- zonder hand
stiekem glijdt de sage tussendoor
plechtig - intrigerend
het raakt je niet
je bent ongedierte
in zijn magere handen
de bleke handen van het avondlicht
dat wegsterft in je hand
uit het springlevende leven
waartoe ik behoorde
eens
toen ik het licht
nog niet in strepen zag

putten 30 juli 1965

Ik heb tot nu toe de vijf eerste brieven opnieuw gelezen en de andere vluchtig over gekeken maar wil het hierbij laten. In sommige brieven staan losse gedichten waar ik vaak niet veel van begrijp maar het leidt geen twijfel dat Agnes een begaafd schrijfster was en het Literatuurmuseum in Den Haag zou een goede bestemming voor haar brieven zijn. Misschien is er een uitgever te vinden die sommige gedichten alsnog wil uitgeven maar daarvoor moeten de brieven eerst goed door een deskundige bekeken worden.

Via "Signi zoekhonden" heb ik de naam en het adres verkregen van de zus van Agnes die de speurtocht heeft laten uitvoeren. Ik laat het aan de familie van Agnes over om te beslissen wat er met de brieven moet gebeuren. Het bovenstaande gedicht is door Agnes eigenlijk al openbaar gemaakt door het in het gastenboek van de jeugdherberg van Putten te zetten maar het is daar vast niet meer terug te vinden. Ik heb het zelf op muziek gezet en ik heb beide versies openbaar gemaakt door dit artikel op mijn website: www.kdwindturbines.nl te zetten waar het te vinden is onder het menu "No wind energy". Ik hoop dat het ooit nog eens in een literair tijdschrift of in een gedichtenbundel met andere vroege gedichten van Agnes de Graaf opgenomen wordt.